

Możliwości rozwoju zdolnego ucznia w placówce wychowania pozaszkolnego – na przykładzie Młodzieżowego Domu Kultury w Toruniu

Ewa Skonieczka, dyrektor MDK w Toruniu

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

I. Placówka wychowania pozaszkolnego
i jej miejsce w procesie wychowania i kształcenia,
ze szczególnym uwzględnieniem ucznia zdolnego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Co to jest placówka wychowania pozaszkolnego?

Działa w ramach ogólnego systemu edukacji.

Głównym celem jej działalności jest organizacja zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.

Uczestniczy w procesie wychowania obok rodziny, środowiska lokalnego i szkoły, uzupełniając jej ofertę.

- Rodzaje placówek: Ogródki Jordanowskie, Ogniska Pracy Pozaszkolnej, Młodzieżowe Domy Kultury, Pałace Młodzieży.

Dlaczego szkoła uczniom zdolnym nie wystarczy?

- Brak czasu i środków na realizację zajęć pozalekcyjnych.
- Brak przygotowania części nauczycieli do prowadzenia takich zajęć.
- Brak odpowiednich warunków i wyposażenia.
- Zbyt duże i zróżnicowane grupy.
- Skupienie nauczyciela na uczniach słabszych.
- Uczeń nie ma ochoty zbyt długo przebywać w szkole.
- Chęć poznania nowych ludzi.
- Potrzeba przebywania wśród rówieśników o podobnych zainteresowaniach.

II. Młodzieżowy Dom Kultury w Toruniu i jego oferta.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Młodzieżowy Dom Kultury mieści się przy ul. Przedzamcze 11/15 w Toruniu i pełni rolę miejskiego centrum kulturalnego dzieci i młodzieży. Głównym celem placówki jest wychowanie odbiorców sztuki, jej przyszłych twórców i aktywnych uczestników życia społecznego.

Siedzibą jest zabytkowy budynek z końca XIX wieku, który został wybudowany przez Bractwo Kurkowe, 38 lat temu przeznaczony na dom kultury. W 2011 roku, dzięki funduszom europejskim, budynek przeszedł kapitalny remont.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Każdego tygodnia MDK odwiedza około **1500 wychowanków**, którzy:

- uczestniczą w zajęciach stałych,
- imprezach (koncertach, konkursach, spektaklach itp.),
- korzystają z pomocy Centrum Informacji Młodzieży,
- biorą udział w programie Edukacja Kulturalna dla szkół,
- uczestniczą w warsztatach artystycznych w czasie ferii zimowych i wakacji
- oglądają wystawy w Galerii MDK.

W MDK zatrudnionych jest 30 nauczycieli (na 20,84 etatach) i 14 osób administracji i obsługi (na 11,5 etatu).

Wszystkim uczestnikom (również uczniom zdolnym) proponujemy:

- szeroki wachlarz możliwości w wielu dziedzinach sztuki (taniec, plastyka, film, fotografia, teatr, muzyka, dziennikarstwo, wolontariat itp.);
- wysoki poziom rozwoju w wybranej formie, co gwarantuje przede wszystkim wykwalifikowana kadra nauczycielska;
- nauczyciel realizuje własny program autorski, ma możliwość skupienia większej uwagi na pojedynczym wychowanku, na co nauczycielowi w szkole nie pozwala liczebność grupy i obowiązek realizacji programu;
- dobrowolność uczestnictwa i grupy tworzone na podstawie zainteresowań gwarantuje zaangażowanie i aktywność wychowanków;
- wyrabianie nawyków systematyczności i dyscypliny pracy w grupie;
- wybór odpowiedniej grupy zaawansowania;
- dostęp do w pełni wyposażonych sal dydaktycznych dostosowanych do prowadzonych zajęć;
- pomoce dydaktyczne, piękne kostiumy, rekwizyty itp.;

Dziećmi zdolnymi zajmujemy się w MDK już od wczesnego **wieku przedszkolnego** (od 4 r. ż.) i proponujemy:
zajęcia rytmiczno-teatralno-wokalne oraz plastyczne.

- następuje poznanie możliwości dziecka i ich rozwój

Po 3-4 latach wspólnej pracy wychowanek wraz z rodzicem, po konsultacji z nauczycielem, dokonuje wyboru, w jakim kierunku chce dalej się rozwijać. Bardzo często zostaje w placówce albo zdaje egzamin do szkoły muzycznej lub wybiera zajęcia w innych placówkach (np. sportowych).

OFERTA MDK w Toruniu

Uczeń zdolny w MDK ma do wyboru:

1. **Taniec**

W zależności od tego, czego oczekuje:

- wyszalenia się na parkiecie, ekspresji,
 - wyciszenia, pokazania poprzez ruch swoich emocji,
 - czy może elegancji i opanowania skomplikowanych kroków
- to wybiera taki rodzaj zajęć tanecznych: folklor (i taniec polski w formie towarzyskiej jako wyższy poziom), taniec współczesny, teatr tańca, taniec klasyczny, jazzowy czy taniec towarzyski.

2. Teatr

Zainteresowania teatralne bywają różne i oczekiwania uczestników mogą być ukierunkowane na:

- chęć zabawy w teatr (np. teatr dell'arte),
- przygotowanie do egzaminów do szkoły teatralnej,
- poetyckie wyrażanie swoich emocji,
- poznanie możliwości scenicznej prezentacji słowa,
- poruszanie ważnych tematów dotyczących życia młodzieży, zadawanie trudnych pytań.

3. **Muzyka**

a) Zespoły instrumentalne i instrumentalno-wokalne

Uczeń zdolny ma do wyboru:

- różne instrumenty (gitara, instr. klawiszowe – nauka od podstaw),
- różne gatunki muzyki (jazz, funki, rock, folk, ballada, folklor itp.),
- zespoły muzyczne (kapela ludowa, zesp. młodzieżowe, big band).

Nauczyciel zapewnia:

- rozwój umiejętności;
- w miarę rozwoju osiąganie konkretnych efektów;
- dużą samodzielność, własną twórczość;
- udział w koncertach i konkursach.

Ale również:

- uświadamia braki i niweluje je;
- uczy pokory, eliminuje „gwiazdorstwo”.

b) Zespoły wokalne.

Uczeń zdolny ma do wyboru:

- różne rodzaje prezentacji wokalnych (rozrywka, pop, jazz, śpiew klasyczny);
- prezentacje w zespole (na głosy) i solowe;
- akompaniament na żywo i z nagrany podkładem (półplayback),
- ciekawe aranżacje utworów i choreografie na scenie;
- nauka dykcji, oddechu, prezentacji na scenie (odwaga sceniczna), walka z tremą itp.;
- repertuar dostosowany do wieku i możliwości wokalnych;

4. Plastyka

Nauczyciele zajęć plastycznych proponują:

- różne formy wyrazu plastycznego (malarstwo, rysunek, grafika, rzeźba);
- warsztaty rękodzieła, wykorzystanie elementów życia codziennego w sztuce;
- zajęcia wielopokoleniowe (zacieśnianie więzów z rodziną);
- naukę dostrzegania i rozumienia sztuki;
- prezentację swoich dzieł na wystawie w galerii;
- program „Hortus” (ogród);
- indywidualną pracę z wychowankiem.

5. Koło fotograficzne, filmowe

Na zajęciach uczeń ma zapewnioną:

- naukę wykorzystania szerokich zasobów;
- naukę „ogarniania” różnych zadań powiązanych z jednym projektem.

Uczeń zdolny, który w szkole musi przeważnie równać w dół, tutaj uczy się, że może i powinien dać z siebie wszystko, nie jest ograniczany.

6. Warsztaty dziennikarskie.

- aktywizacja,
- wszechstronny rozwój,
- uświadomienie społeczne w praktyce,
- autoprezentacja i prezentacja,
- nauka logicznego mówienia.

7. Kluby młodzieżowe

Miejsce spotkań dla młodzieży o innych zainteresowaniach niż artystyczne.

- Klub gier planszowych „Twierdza Toruń”
- Klub 8 Wspaniałych – wolontariat
- Klub Miłośników Japonii DEKIRU
- Klub CIM

W MDK uczeń zdolny ma szansę na **indywidualny rozwój**, ale jednocześnie **funkcjonuje jako część nieprzypadkowej grupy** i ma konkretne zadania do wypełnienia, co jest mu bardzo potrzebne z punktu widzenia jego rozwoju psychologicznego i społecznego.

Elementy **rozwaju indywidualnego** i społecznego są **obecne właściwie w każdej formie** zajęć w MDK i dlatego niezależnie, jaką formę wybierze uczeń, to te zadania zostaną spełnione.

Można z pewną ostrożnością założyć, że indywidualny rozwój przebiega najszybciej na zajęciach plastycznych i teatralnych, a społeczny w grupach tanecznych i klubach.

Współpraca Młodzieżowego Domu Kultury z toruńskimi szkołami

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Często działania szkół i domów kultury przybierają charakter rywalizacji. Jest to bardzo niesłuszne, bo zdolne dziecko nie ma żadnych problemów z pogodzeniem szkoły i zajęć pozaszkolnych, a wręcz przeciwnie otwierają mu one wiele nowych dróg rozwoju.

Coraz wcześniej muszą dokonywać życiowych wyborów (profil klasy, przedmioty maturalne, które determinują kierunek studiów), w związku z tym muszą określić swoje predyspozycje i zdolności. W tym właśnie mogą im pomóc zajęcia pozaszkolne, które oprócz zapewnienia rozrywki, pomogą odkryć i ukierunkować zainteresowania, a w konsekwencji ułatwią podjęcie decyzji.

Istotne jest wyrobienie w dziecku nawyku systematycznej pracy już od początku edukacji szkolnej, czego brakuje często dzieciom zdolnym.

Dlatego dobrze jest rozwijać zainteresowania pozaszkolne dziecka, których istotą jest systematyczny wysiłek, które wskażą mu korzyści płynące z regularnych ćwiczeń.

Bardzo ważne jest, aby działalność ta przynosiła dziecku radość.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kontakt ze szkołami:

- poprzez skrytki w Wydziale Edukacji (plakaty, ulotki),
- pocztą e-mailową,
- osobisty – z wychowawcami i nauczycielami (j. polski, sztuka, WOS),
- samorządy uczniowskie (Klub CIM)

Tymi drogami przekazywane są informacje o ofercie MDK na początku roku szkolnego (wrzesień) oraz materiały reklamowe dotyczące różnych działań MDK.

Konkretne przykłady naszych propozycji:

- 1. Targi Zainteresowań** – oferta spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań w MDK i innych podobnych placówkach w naszym mieście.
- 2. Edukacja Kulturalna dla szkół** – w godzinach przedpołudniowych proponujemy dla klas szkolnych: kulturalne lekcje, warsztaty, np. muzyczne, fotograficzne, lekcje folklorem, ale też nauka poloneza dla uczniów klas maturalnych, lekcje teatralne prowadzone przez aktorów oparte na literaturze.

3. Spektakle teatralne – w wykonaniu teatrów MDK.

MARATON TEATRALNY – od 10.00 do 20.00
prezentowane były spektakle zespołów teatralnych MDK.

Gościem specjalnym była aktorka (wychowanka MDK),
absolwentka krakowskiego PWST. Aktorka filmowa, znana
z takich filmów, jak „Wojna polsko-ruska”.

Drugiego dnia prowadziła warsztaty teatralne dla młodzieży.

4. Pomoc przy organizacji imprez i uroczystości szkolnych. Często zdarza się, że młodzież, która uczestniczy w naszych zajęciach, proponuje występ swojej grupy czy zespołu w szkole, do której uczęszcza. Dyrektor lub nauczyciel zwraca się o pomoc do MDK. Tradycją już jest, że pary z zespołu folklorystycznego prowadzą poloneza na studniówkach, albo zespoły taneczne czy wokalne dają krótki występ.

5. Organizacja imprez szkolnych w budynku MDK, np. spotkania w ramach wymiany zagranicznej, finały różnych projektów czy uroczystości wręczenia świadectw, pasowanie na pierwszaka itp.

6. Konkursy organizowane we współpracy ze szkołami, np.:

- Konkurs plastyczny na Witraż Bożonarodzeniowy – SP 14
- Szkolna Scena Piosenki i Poezji (przeгляд piosenki we wszystkich grupach wiekowych) – ZS 28
- Międzyszkolny Konkurs Piosenki Miłosnej w językach obcych – IX LO

Konkursy artystyczne i imprezy dla uczniów zdolnych organizowane w MDK

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- 1. Miejski Konkurs Recytatorski „WIERSZO-KLEPKA”**
dla najmłodszych (klas I-III).
- 2. KITA – Konkurs Interpretacji Twórczości Amatorskiej**, gdzie należy napisać własny tekst, a potem go przedstawić, czyli trzeba być literatem, poetą, reżyserem i aktorem jednocześnie.
- 3. Konkurs plastyczny „Gustav Klimt i jego sztuka”** inspirowany twórczością Gustava Klimta, ale nie chodzi w nim o kopiowanie jego dzieł.
- 4. Konkurs plastyczny „Zoom na Toruń”** – detal w architekturze miasta. Konkurs zachęca do spojrzenia na toruńskie kamieniczki i dostrzeżenie w budowli jej fragmentu, detalu architektonicznego.
- 5. Konkurs plastyczny „Inspirowane poezją”** – w którym należy przysłać prace – powstają dzieła plastyczne pod wpływem przeczytanego wiersza.
- 6. Konkurs Literacko-Plastyczny** – z okazji Dni Dziedzictwa Kopernikańskiego.

7. Samorządowy Konkurs Nastolatków „8 Wspaniałych”

– współorganizacja z Wydziałem Edukacji UMT, gdzie wyłaniani są wolontariusze, młodzi ludzie, którzy chcą pomagać innym, angażują się w wolontariat. Często są to bardzo zdolni, wzorowi uczniowie, którzy taki mają sposób na swoje życie.

8. Artystyczne Spotkania Osób Niepełnosprawnych „ASON”

– przegląd twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych.

9. Międzynarodowy Festiwal Piosenki „Na językach”

– śpiewamy piosenki w różnych językach narodowych (litewski, rosyjski, czeski, słowacki, francuski, włoski).

10. Toruński Weekend Fantastyczny

– współorganizator imprezy Stowarzyszenie Miłośników Gier i Fantastyki THORN.

11. MDKON – w czasie wakacji.

12. Wielki Test Języka Angielskiego organizowany przez MDK i szkołę językową Mr Rabbit.

Centrum Informacji Młodzieży – to odpowiedź na potrzebę wiarygodnej, łatwo dostępnej i bezpłatnej informacji, dotyczącej m.in.:

- wyboru dalszego kształcenia,
- pracy dla młodocianych w kraju i za granicą,
- spędzania czasu wolnego,
- wolontariatu,
- turystyki itp.

W 2004 roku CIM został partnerem Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji „Eurodesk”.

Współpraca ta polega na wymianie informacji dotyczących znajomości poszczególnych krajów Unii Europejskiej.

Działalność CIM wykracza poza płaszczyznę informacyjną i przybiera postać organizacji różnego rodzaju akcji i szkoleń.

Warsztaty dla młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Prowadzi je nauczyciel MDK, który jest jednocześnie regionalnym konsultantem Eurodesk Polska.

Swoją wiedzę i umiejętności poszerza podczas szkoleń organizowanych dwa razy w roku przez Eurodesk Polska.

Warsztaty skierowane są do uczniów: przybliżają tematykę mobilności, kształcenia, aktywności społecznej i obywatelskiej. Młodzież szuka odpowiedzi na pytania m.in.:

- Czy warto wyjechać za granicę?
- Jak zdobyć pieniądze na projekt młodzieżowy?
- Jak wpłynąć na kształt Unii Europejskiej?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Eurolekcje (odbywają się w MDK lub w szkole)

a) Euroszanse

- Co daje członkostwo Polski w UE?
- Możliwość studiów, pracy i wolontariatu za granicą
- Programy finansujące działalność młodzieżową
- Nauka pisania projektów młodzieżowych

c) Europraca

- Podstawowe informacje o możliwościach podjęcia pracy w UE
- Informacja o programach i źródłach informacji poświęconych pracy w UE

d) Eurowolontariat

- Praca społeczna za granicą
- Wolontariat to sposób na zdobycie nowych umiejętności
- Sprawdzenie się w trudnych sytuacjach
- Zawarcie ciekawych znajomości
- Kształcenie umiejętności posługiwania się obcymi językami.

W ubiegłym roku odbyły się takie 33 warsztaty, w których wzięło udział 742 uczniów.

Od czterech lat CIM organizuje wyjazdy dla uczniów zdolnych **do Berlina na warsztaty artystyczne w ośrodku działalności twórczej pn. WannseeFORUM.**

Jest to **międzynarodowy projekt** w którym biorą udział 7-osobowe grupy z wielu krajów europejskich. W programie są różne warsztaty artystyczne (art performance, taniec, teatr, muzyka, fotografia czarno-biała, video itp.).

Każda z grup przedstawia w wybrany przez siebie sposób swój kraj. Całość kończy się wielką imprezą podsumowującą – Wielki Finał.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Miejski Konkurs Recytatorski „Wiersze, które lubimy“

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Organizacja konkursu

Wysłanie regulaminu konkursu do gimnazjów przez MDK.

I etap eliminacje w szkołach.

Wytypowanie maksymalnie dwóch uczniów, reprezentujących szkołę.

II etap w MDK

a) warsztaty dla uczestników, nauczycieli i rodziców

W organizację włącza się aktywnie młodzież z grupy teatralnej Studio „P”.

Warsztaty prowadzi nauczyciel MDK Lucyna Sowińska (Studio „P”).

Doskonalenie techniki wymowy oraz możliwości interpretacyjnych z wykorzystaniem indywidualnych walorów recytatora.

Przykładowe tematy:

- Prawda i szczerłość recytatora
- Próby otwarcia do indywidualnej ekspresji wykonawcy
- Tekst literacki partytura dla recytatora

b) prezentacje konkursowe w teatralnej sali MDK

Impreza odbywa się w specjalnie zaaranżowanej sali kameralnej, wśród rekwizytów teatralnych, zdjęć i roślin z ogrodu.

Recytatorzy przedstawiają utwory, z którymi chcą się utożsamiać, mówią swoim głosem, bez mikrofonu.

Najważniejsza jest prawda utworu i prawda wykonawcy.

W poezji odnajdują siebie, swoją wrażliwość, niepokój, piękno.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W skład jury konkursu wchodzi m.in.: aktorzy, mistrz mowy polskiej, poeci, krytycy, a także doświadczony młody recytator ze Studia „P”.

Do Finału Jury kwalifikuje 10 – 15 osób.

I i II etap oddzielają dwa, trzy tygodnie – jest to czas na doskonalenie swojej prezentacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

II etap – Finał Konkursu

Analizie i ocenie podlega:

dobór repertuaru do możliwości twórczych wykonawcy, **dykcja, interpretacja**. Źle widziana jest chęć popisania się, nijakość, obojętność recytatora, sucha prezentacja warsztatowa.

W czasie obrad Jury Studio „P” prezentuje krótki spektakl.

Laureaci otrzymują **nagrody książkowe** ufundowane przez Wydział Edukacji UMT i sponsorów oraz **dyplomy** zaprojektowane przez plastyka MDK. **Podziękowania** za pracę otrzymują też nauczyciele.

Swoją nagrodę przyznają też młodzi uczestnicy Studia „P”, wręczając kwiatki wybranemu wykonawcy – kto uzbiera najwięcej zostaje **Laureatem Nagrody Młodych**.

Konkurs uświetnia występ w wykonaniu zaproszonego gościa, np. toruńskiego aktora.

Wszyscy uczestnicy konkursu poznają ofertę MDK.
Wielu z nich trafia do Studia „P”.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękuję za uwagę

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

